

El consens lingüístic trontolla

Els primers passos que ha fet la ponència parlamentària encarregada d'elaborar un nou marc jurídic del català al Principat han evidenciat que les posicions de partida són molt distants. Algunes semblen difícilment conciliables.

La ponència parlamentària encarregada d'elaborar un nou marc jurídic de la llengua catalana va començar els seus treballs el dia 6 de març. En aquesta primera sessió es va evidenciar la dificultat dels ponents a posar-se d'acord. Fet tan anecdòtic com simptomàtic, només el nom de la ponència ja va generar una extensa discussió entre tots els grups polítics. Finalment va quedar així: "Ponència sobre la renovació del marc legal de la llengua catalana", atès que alguns dels ponents van rebutjar el plural "llengües oficials", tal com era previst inicialment.

Les discussions de forma són les que per ara dominen el treball de la ponència, per més que les diferències sobre continguts també hi han començat a aflorar. D'entrada, i pel que fa a les formes, no hi ha acord sobre si l'objectiu de la ponència ha de ser crear una nova llei, tal com proposa el govern de la Generalitat, seguint les resolucions aprovades pel Parlament en aquest sentit, o si la ponència el que ha de fer és una reforma de la llei de normalització del 1983. El govern català, tal com afirmaven els criteris bàsics aprovats per l'executiu de la Generalitat, s'inclina per elaborar una llei nova: "el text a elaborar haurà de ser una llei nova, i no una llei de reforma, i es proposa que sigui denominada llei d'ús de les llengües oficials de Catalunya". Pel govern, la nova llei ha de ser de principis, sense entrar en reglamentacions sectorials, i en justifica la necessitat en el fet que la llei del 83 resulta avui insuficient i superada.

Ara bé, aquesta voluntat del govern d'impulsar una nova llei ha topat amb l'oposició frontal del PP, i amb les reticències, per motius diferents, del PSC. El PP, que ja va intentar d'endarrerir la constitució de la ponència parlamentària argumentant que la crisi de la coalició CiU no propiciava un clima adequat per a començar els treballs, nega ara la necessitat de redactar una nova llei. Josep Curto, el re-

El Partit Popular ja ha advertit que una nova llei del català podria generar una crispació "innecessària".

presentant popular a la ponència, assegura que informes jurídics i polítics elaborats per experts els fan dubtar de la validesa d'una nova llei. Pels populars la llei del 83 continua essent "perfectament aplicable" i adverteixen que una nova llei podria generar una crispació "innecessària". Amb tot, Curto sosté que, malgrat aquestes discrepàncies i contra algunes "veus interessades que voldrien el contrari", el PP es mantindrà dins la ponència parlamentària. Segons el ponent popular, el seu partit només

acceptarà els canvis de la llei que siguin de "sentit comú", motivats pel canvi tecnològic o per les noves necessitats socials, per tal com la llei del 83 continua essent bona "en essència". Però el PP de Catalunya va més enllà i proposa de reobrir el debat sobre la immersió lingüística demanant que es rediscuteixin els articles de la llei de normalització del 1983 referents a l'ensenyament. El govern tenia previst d'incloure aquest capítol dins la nova llei sense modificar-lo. Alguns representants de l'oposició han denunciat que amb aquesta petició el PP busca un retorn a les posicions anteriors al 83, cedint a les pressions del sector vidualquadrada del partit.

El PSC també ha mostrat reticències sobre la necessitat d'elaborar una nova llei, per més que en la direcció inversa del PP. Els socialistes catalans estan convençuts que, de la llei del 83, encara se'n poden treure possibilitats, si bé tampoc no descarten, d'entrada, que s'hagi de redactar una nova llei. Joaquim Nadal, el ponent del PSC, creu que abans de parlar d'una llei nova, el que cal és inventariar tot allò de la llei del 83 que és vigent, que és aplicable i que ha de ser la base de qualsevol reforma legal. Des del PSC retreuen a la Generalitat la seva tendència a normativitzar sense haver dotat de tots els mitjans necessaris els instruments existents per fer avançar el català, com el Consorci de Normalització Lingüística o el Pla General de Normalització.

En segon lloc, segons Nadal,

també cal inventariar tot allò que sigui normativa nova a incorporar, producte de sentències del Tribunal Constitucional, normativa europea o nova normativa sectorial que faci referència a aspectes lingüístics. I un cop fet això, aleshores definir la millor manera de donar un impuls a la llengua catalana. Però el ponent socialista matisa que el seu grup no farà una qüestió de noms, tant si el nou marc legal és una llei nova com una reforma de la llei del 83. Allò que sí que adverteix, és que cal sospesar "molt bé" si aquest marc ha de regular l'ús de les dues llengües, com proposen els criteris bàsics del govern, o només l'ús del català, que és la llengua que necessita "un impuls d'ús".

La manca de destinació de recursos a instruments com el Consorci és una crítica que també fa Iniciativa per Catalunya al govern de la Generalitat, però el seu ponent, Rafael Ribó, no vol entrar en la polèmica sobre si fa falta una llei nova o no, i es limita a afirmar que el seu grup defensa un nou marc legal que impulsi el ple ús social de les llengües a Catalunya, i per tant,

**Ramon Camp
(CiU): "Qualsevol
reforma de la llei
de normalització
del 1983 portarà
automàticament
a una llei nova."**

que impulsi el català, que és "la llengua que es troba més endarrerida pel que fa a usos". ERC, en canvi, creu que aquest debat obeeix a "maniobres dilatòries", i reclama que es reguli legalment la presència del català en tots els àmbits, usos i funcions.

Josep Lluís Carod Rovira adverteix que una simple reforma de la llei del 83 seria "clarament insuficient" per a assolir aquest objectiu i reclama obertament una llei nova que "cobreixi tots els àmbits que en la legislació anterior eren mal coberts". Carod ha advertit que la

presència d'ERC a la ponència no s'ha d'interpretar com un "xec en blanc".

En aquesta línia, tampoc el PI no acceptarà que la ponència limiti els seus treballs a una reforma de la llei del 83, perquè, segons el seu ponent, Àngel Colom, seria "aigualir" el debat i "cedir a les pressions del PP o del PSC".

Enmig d'aquest foc creuat, Convergència i Unió manté la defensa dels criteris presentats per la conselleria de Cultura. Ramon Camp, el ponent convergent, recorda que els mateixos criteris bàsics del govern ja parteixen de la llei del 83, recollint-ne el que se'n pot aprofitar, i interpreta que les reticències d'alguns grups obeeixen només a una voluntat de "limitar" els treballs de la ponència. Per Camp aquest és un fals debat perquè "qualsevol reforma portarà automàticament a una nova llei" i que allò que és prioritari és entrar en el terreny dels continguts.

Però, si en el terreny de les formes, o a l'hora de fer balanç sobre l'actualitat o no de la llei del 83, les discrepàncies són evidents, quan entrem en el terreny dels contin-

Lluís Jou (en primer terme, a la dreta) va assistir a la primera reunió de la ponència parlamentària, amb Àngel Colom, Josep Lluís Carod, Ramon Camp, Joaquim Nadal, Josep Curto i Rafael Ribó. Al centre, presidint la primera reunió, el socialista Antoni Dalmau.

Lluís Jou: "Apostem per una llei nova"

—Vistos els punts de partida tan distants manifestats pels partits polítics en el moment de constituir la ponència parlamentària, considera encara possible, com a director general de Política Lingüística, que s'arribi a un consens sobre el nou marc legal del català?

—Em fa la pregunta com si les coses anessin malament. El consens és possible, evidentment. Cal fixar-se en el final del procés, no en el començament. El document de criteris presentat pel govern té més de quaranta punts, però només hi ha hagut fricció en dos. Em sembla que es pot parlar d'èxit. Només s'han manifestat opinions contraposades en el punt de les quotes i en el de la disponibilitat lingüística en serveis i empreses. També és un èxit que tot-hom s'avingui a assistir als treballs de la ponència conjunta, i que cada partit hi hagi delegat la més alta representació possible. S'ha demostrat que hi ha el consens necessari i la voluntat de treballar.

—Amb matisos diferents, tant el PSC com el PP consideren que abans de parlar d'una llei nova, tal com ha proposat la Conselleria de Cultura, la ponència ha de reformar la llei de normalització lingüística del 1983. Estan oberts a discutir aquesta possibilitat?

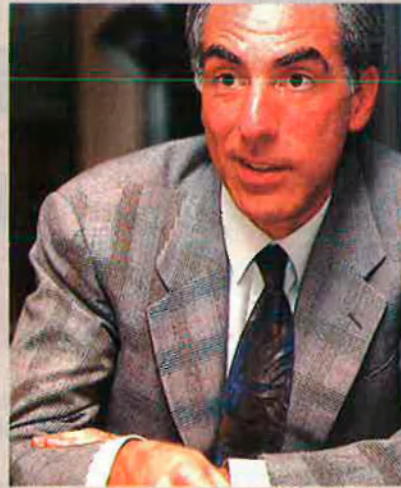
—Des de la Conselleria es proposa el mateix que ha aprovat fa poc el Parlament en dues ocasions, en l'últim debat de política general i en una proposició del mes de desembre passat. Totes dues iniciatives instaven el govern a eixamplar el marc legal del català. Tot-hom està d'acord, per tant, que el català necessita una regulació jurídica més extensa que no la que té actualment. Això vol dir llei de reforma o nova llei? És indiferent, és un problema de segona. Des d'una òptica tècnica, és millor una llei nova. Però, si des d'una òptica de visualització del consens és necessari mantenir el nom de llei de normalització, doncs tampoc no passa res. Tècnicament és preferible un text nou, però restem oberts a la negociació. Totes les posicions de sortida poden evolucionar.

—Pot avançar la normalització del

català amb una simple reforma de la llei del 83?

—La llei del 83 és superada tant des del punt de vista de l'aplicació com de l'evolució. Entre més coses, no fa cap referència al món socioeconòmic. Només hi ha una referència a l'empresa pública, perquè en aquell moment, en bé del consens, es va decidir de no entrar a regular la funció pública de la

ARKIU / RICARD CUGAT

Lluís Jou. Director general de Política Lingüística de la Generalitat.

Generalitat. Si bé després s'ha fet la llei de Funció Pública, que té en compte aquests aspectes, una llei de principis com la que s'ha de fer ha d'incorporar aquesta qüestió. Tampoc no fa referència al món dels mitjans de comunicació. Ara bé, si d'una llei, de la qual s'han de fer modificacions profundes, es vol dir que és la mateixa llei, em sembla un debat purament nominal. Si al final, després de la reforma, de 28 articles passa a 38, i dels 28 que es mantenen en canvien 16, difícilment es podrà parlar de la mateixa llei. Nosaltres continuarem apostant per una llei nova. Pel govern, el que és important és que el nou text desenvolupi clarament la distinció entre llengua del país, el català, i les llengües oficials, que són el català i el castellà.

—En la primera reunió de la ponència, la Conselleria va presentar un document que recollia, textualment, "les disposicions de l'estat que imposen el

castellà des del 1978 fins a l'actualitat", fet que demostra la situació de desigualtat legal entre el català i el castellà. Caldria reformar algunes d'aquestes disposicions legals per garantir una plena normalització del català?

—Segurament que sí, però des del Departament hem optat només per impulsar un nou marc jurídic en allò en què tenim competència. Hem volgut evitar anar més enllà per dues raons. La primera per no fer encara més gran el debat, perquè, com s'ha vist, el punt de partida ja és prou difícil, i cal descartar tot element que el pugui complicar. I en segon lloc, perquè es tracta de debats diferents. Ens sembla prioritari d'assumir primer les nostres responsabilitats i de no distreure'ns tirant pilotes fora. Ara, això no obsta al fet que durant el treball de la ponència pugui aparèixer la necessitat de modificar algunes normes d'àmbit estatal.

—La ponència parlamentària ha marcat un calendari de treball fins el 6 de maig com a mínim. Però la Conselleria va advertir que si l'1 d'abril no hi havia un consens suficient, posaria damunt la taula una proposta de text concret. Mantenen aquesta data?

—En aquest punt, o ens hem expressat malament o no ens han entès. El Departament el que desitjava era no trobar-se amb cinc textos, un per partit, i que el govern no tingués el seu. Com que inicialment la ponència ha pactat que no hi haurà cinc textos, el govern tampoc n'aportarà cap. Ens sembla bé i positiu que el text de la llei sorgeixi de la ponència, com ens sembla bé la manera de funcionar pactada per la ponència i el calendari de treball que s'ha fixat.

—El PP sembla que ha descartat d'entrada que la situació del català reclami una nova llei.

—És un tema d'opció política, sobre el qual no tinc res a dir. Però des del punt de vista jurídic, no es pot bastir l'argumentació que no fa falta una nova llei, tret que es parteixi de la consideració que no cal millorar la situació del català. Si es considera que el català necessita avançar en alguns camps, la nova llei és necessària. P. M.

guts, cosa que la ponència parlamentària encara no ha fet, les diferències resulten encara més profundes. El govern ha presentat uns criteris bàsics amb l'objectiu que el nou text legal conciliï els drets individuals d'elecció de qualsevol de les dues llengües oficials i el dret col·lectiu de promoció i generalització de l'ús del català com a llengua pròpia. Tot i tractar-se d'un text de mínims, el fet que prevegi la possibilitat d'incloure quotes lingüístiques d'ús del català als mitjans de comunicació, que pretengui regular el dret de tot ciutadà a ser atès en la seva llengua en l'àmbit socioeconòmic, i que tot i no contemplar un règim sancionador propi, remeti a sancions regulades en legislació paral·lela, ha obert ja les primeres esclatxes entre les formacions de l'oposició.

Sancions i quotes. ERC i el PP són les dues formacions que han manifestat més discrepàncies respecte als criteris del govern. Els populars es neguen d'entrada a abonar cap marc legal que inclogui quotes lingüístiques o sancions perquè, en paraules de Josep Curto, per al PP és prioritària la "llibertat individual i personal d'escollir i parlar qualsevol de les dues llengües en plena convivència", per damunt de qualsevol altra consideració, i només abonaran una "potenciació" del català que no suposi "arraconar el castellà". ERC, en canvi, considera essencial que la llei prevegi elements d'estímul d'ús del català, amb la possibilitat d'establir "discriminació positiva" en àmbits concrets, bo i dotant-se de "mecanismes de compliment" que en garanteixin l'aplicació. El PI, en aquest terreny, coincideix també en la necessitat que la llei tingui un règim sancionador propi. Iniciativa per Catalunya adverteix que avançar posicions en aquest àmbit equival a fer perillar el consens, alhora que el PSC coincideix amb el govern a dir que les sancions han de remetre a la legislació paral·lela. Pel que fa a les quotes, els socialistes recorden que la iniciativa del seu establiment va partir d'una iniciativa parlamentària impulsada des del seu grup,

RICARD CUGAT

Josep Curto, del PP, discuteix amb Josep Lluís Carod Rovira, d'ERC, a la sortida de la primera reunió de la ponència de la llei del català. Les posicions d'ambdós partits semblen difícilment conciliables.

referida concretament a la cançó.

Aquesta setmana la ponència tindrà la seva segona sessió. El camí de la discussió serà llarg i, per ara i pel que fa a les posicions de partença, la distància és evident.

Ningú no gosa donar el consens per perdut, però, de moment, hi ha tants consensos com representants polítics a la ponència.

Pere Martí

fundació
BANCAIXA

**Del 17 al 23
de març.**

AGENDA

20 Dijous Conferència

"Nuevas formas de la organización del trabajo".

Ramón Jáuregui.

En col·laboració amb la Fundació Ètnor.

Sala Sorolla a les 19'30 hores.

22 Dissabte Fòrum

"Solidaridad y Voluntariado".

Centre Valencià del Voluntariat a les 10 hores.

Carrer Puencaliente, 1. València.

Exposicions

"Arte y tecnología del vidrio".

Oficina Glorieta de Bancaixa.

Carrer General Tovar, 3.

Fins al 21 de març.

"Picasso: Suite 156".

Sala d'Exposicions.

Fins al 27 de març.

Beca Bancaixa Fulbright.

Informació i bases en el Centre Cultural Bancaixa.

Termini de presentació: fins al 19 de juny.

CENTRE CULTURAL

Plaza de Tetuán, 23. Tel. 367 98 84. Valencia